

MARC 21

koulutus PrettyLib-kirjastoille

Helsinki 9.11.2010

Ulla Ikäheimo

Kansalliskirjasto

marc-posti (at) helsinki.fi

OHJELMA

10.00-12.00

Tervetuloa / Ulla Ikäheimo

MARC-formaattien historiaa ja perusteita / UI

Formaattimuutoksen taustaa ja aikataulu / UI

PrettyLib-järjestelmä ja MARC 21 / Pauli Porkka

MARC 21 –formaatin esittely: bibliografiset

tietueet, varastotietueet, auktoriteettitietueet / UI

12.00-13.00

Lounastauko

13.00-14.00

MARC 21 –formaatin esittely jatkuu

14.00-14.30

Kahvitauko

14.30-16.00

Luettelointiesimerkkejä / Ui

Keskustelua / kaikki

LUETTELOINNIN PERUSTA

Ensin kuvailusäännöt, sitten formaatti!

MARC-FORMAATTIEN HISTORIAA JA PERUSTEITA

MIKSI FORMAATTIA TARVITAAN

- Tietokone ei päättelä ihmisen lailla, sille on kerrottava mitä sen halutaan tekevän
 - Bibliografinen tieto on monimuotoista, tietoelementtien esiintyminen ja laajuus vaihtelee suuresti
 - Bibliografista tietoa käytetään integroidussa järjestelmässä moneen eri tarkoitukseen
 - indeksointiin hakua varten
 - näyttöluettelon tulostukseen
 - lainaukseen
 - hankintaan, saapumisvalvontaan
- Tiedon on oltava hyvin jäsenneltyä

MIKSI FORMAATTIA TARVITAAN

- Yhdenmukainen tallennustapa tärkeää, koska tiedueet siirtyvät kopioimalla järjestelmästä toiseen

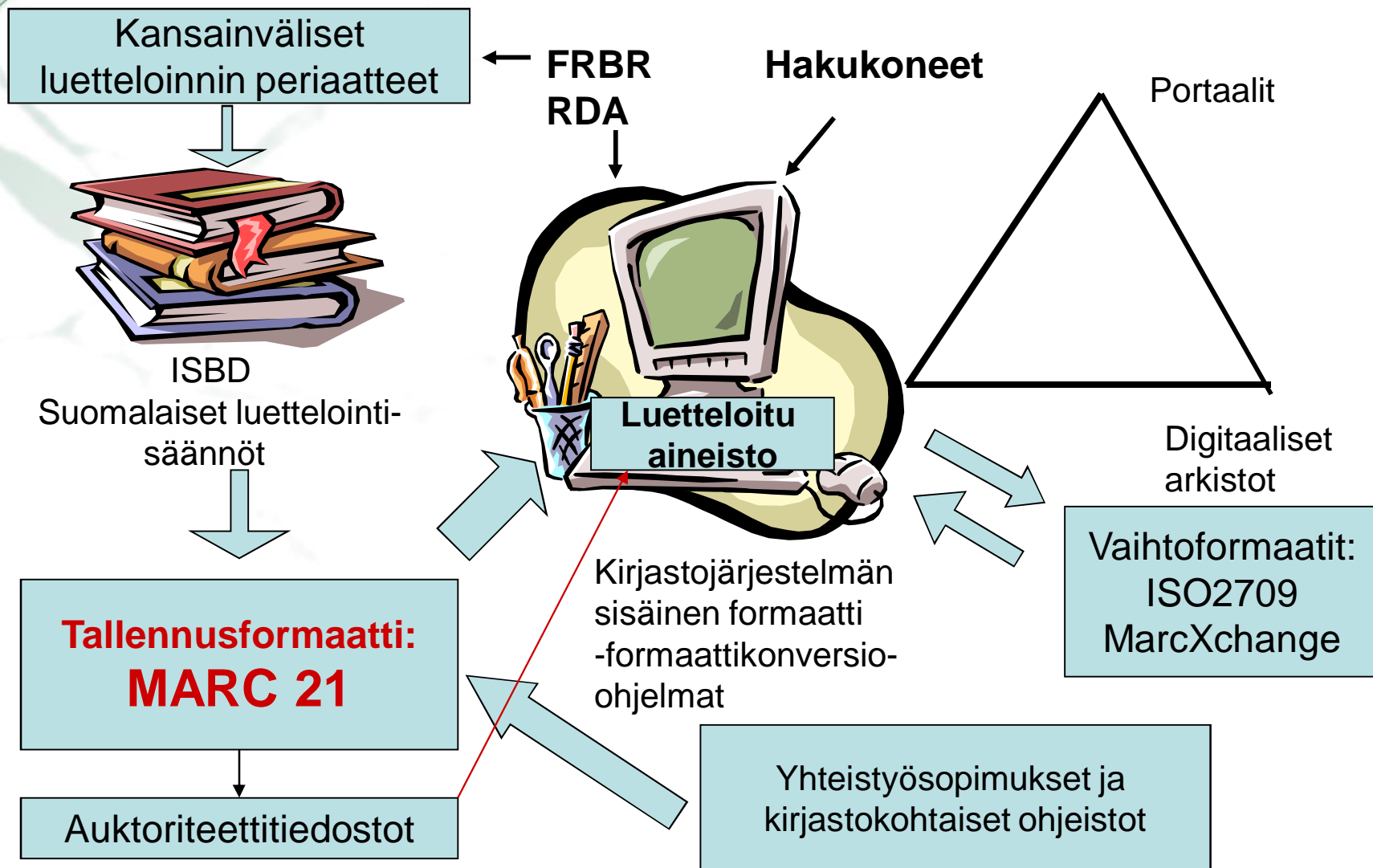
Formaatin epävirallinen määritelmä:

Formaatti on tapa kuvata tietoja niin, että tietokoneohjelma pystyy käsittelemään formaatin avulla tuotettua tietoa ja tuottamaan siitä erilaisia luetteloita.

FORMAATTI KERTOO LUETTELOIJALLE

- Miten bibliografinen kuvailu syötetään kirjastojärjestelmään ”tietokoneen kielellä”
- Miten kirjastokohtaiset tiedot, sisällönkuvailutiedot, (varastotiedot, auktoriteettitiedot) syötetään
- Miten kooditiedot tiedonhakua, rajausta, tilastointia tai poimintaa varten syötetään
- Miten hakemistoihin tai näyttöluetteluihin voidaan vaikuttaa tietokannoissa

FORMAATIN ASEMA LUETTELOINTIPROSESSISSA

LUETTELOINTIFORMAATTIEN KEHITYS

- **MARC (MAchine Readable Cataloging)**
 - Kongressin kirjastossa 1960-luvun lopulla
 - LCMARC → USMARC → MARC 21 1999
 - UKMARC 1975
 - FINMARC 1979
 - SWEMARC
 - NORMARC
 - DANMARC...

LUETTELOINTIFORMAATTIEN KEHITYS

- **(UKMARC + USMARC) -> FINMARC**
 - (M) monografiat 1979, 1985
 - (B) artikkelit 1982, 1985
 - (AV) äänitteet 1984
 - (S) kausijulkaisut 1985
 - yhtenäisformaatti 1989 – 2000
 - **MARC21-Fin** 2000
 - **MARC 21** 2008

MARCIEN PERUSKÄSITTEET

- **Tietue** $\leftarrow \rightarrow$ luettelointikohteen kuvailu + otsikko = kirjaus
- **Kenttä** $\leftarrow \rightarrow$ kuvailualue ;
esim. ulkoasutietojen alue on kenttä 300
- **Osakenttä** $\leftarrow \rightarrow$ kuvailuelementti ;
esim. teoksen laajuus on osakenttä a (\$a)
- **Indikaattorit** vaikuttavat mm. lajitteluun ja tulosteisiin ;
esim. 245.14

MARC-TIETUEEN RAKENNE

- **Tietueen nimiö (kenttä 000, LDR)**
 - tietueen pituus (00644)
 - tietueen tila (n = uusi)
 - tietueen tyyppi (a = tekstiaineisto)
 - bibliografinen taso (m = monografia, s = sarja)
 - koodaustaso (# = täydellinen, 7 = vähimm.)

MARC-TIETUEEN RAKENNE

- **Kiinteämittaiset kentät 001-009**
 - ei osakenttiä eikä indikaattoreita
 - merkityksen määrää paikka kentässä
- **Vaihtuvamittaiset kentät 010-999**
 - käytössä 250-300 kenttää
 - osakentät a-z, 1-9
 - indikaattorit 1-9

MARC-FORMAATTIEN RAKENNE

A) Pystysuora rakenne

- 0XX Identifiointi- ja kooditiedot, luokitustiedot
- 1XX Pääkirjausten otsikot
- 2XX Nimeketiedot ym.
- 3XX Fyysinen kuvailu ym.
- 4XX Sarjamerkinnöt
- 5XX Huomautukset
- 6XX Sisällönkuvailu (kohteet, asiasanat)
- 7XX Lisäkirjaukset tekijöistä ja nimekkeistä, linkkikentät
- 8XX Lisäkirjaukset sarjoista, varastotiedot
- 9XX Paikalliset kentät

MARC-FORMAATTIEN RAKENNE

B) Vaakasuora rakenne

- X00 Henkilön nimi (100, 600, 700, 800, 900)
- X10 Yhteisön nimi (110, 610, 710, 810, 910)
- X11 Kongressin nimi (111, 611, 711, 811, 911)
- X30 Nimeke (130, 630, 730, 830)

MARC 21 –TIETUE (Fennica-tietokanta)

000 00688cam•a2200229•a•450

001 880752

005 20101004142755.0

008 080404s2008••••fi•||||||||||||||f|fin|•

020 __ |a 978-951-0-33973-2 (nid.)

041 0_ |a fin

080 __ |a 894.541 |x -3

100 1_ |a Oksanen, Sofi.

245 10 |a Puhdistus : |b romaani / |c Sofi Oksanen.

260 __ |a Helsinki : |b WSOY, |c 2008 |e (Juva : |f WS Bookwell)

300 __ |a 380, [1] s. ; |c 19 cm.

500 __ |a Pohjautuu tekijän samannimiseen näytelmään.

586 __ |a Finlandia-palkinto 2008

MIKSI MARC 21?

- Suomen kirjastoissa oli käytössä kolme eri formaattia
→ keväällä 2004 aloitettiin vakava keskustelu siirtymisestä MARC 21 -formaattiin
- Päätökset siirtymisestä:
 - Linnea2-konsortion yleiskokous 16.9.2005
 - AMKIT-konsortion yleiskokous 1.11.2005
 - Yleisten kirjastojen neuvoston suositus 20.9.2006
 - Erikoiskirjastojen neuvoston suositus 21.11.2006
 - Verkkopalveluryhmän suositus koko kirjastoverkolle 30.1.2007

MARC 21 VAHVUUKSIA

Sally McCallum 05/2008:

- Luettelointikäytäntöjen yhdenmukaisuus
- Perusta kirjastojen verkostoitumiselle
- Bibliografisen kontrollin yhdenmukaisuus
- Joustavuus, mukautuvuus
- Poimintaluetteloinnin ja tietueiden vaihdon mahdollistamat kustannussäästöt
- Useiden palveluympäristöjen tuki (kirjastoverkot, kirjastojärjestelmät)
- Myös open source
- Hyvät koulutusmahdollisuudet
- Runsaasti käyttäjiä (yli miljardi tietuetta, tuhansia tietokantoja)

MIKSI PRETTYLIB JA MARC 21?

- formaatti on taustalla, vaikka luetteloiija ei sitä nyt näekään – nyt FINMARC, konvertoidaan MARC 21:een
- tietojen vaihdon ja poimintaluetteloinnin kannalta yhteinen formaatti oleellinen – valtakunnallinen yhteisluettelo tulossa
- puhutaan samaa kieltä muiden luetteloiijien kanssa: yhteiset luettelointi- ja sovellusohjeet taustana yhteisille käytännöille
- formaatin numeroita ei tarvitse tietää ellei halua – mutta tieto saattaa helpottaa elämää

MUUTOKSEN AIKATAULU

- Yliopisto- ja ammattikorkeakoulukirjastot sekä muutamat erikoiskirjastot siirtyivät MARC 21:een joulukuussa 2008
- Noin 40 yleistä kirjastoa käyttää jo MARC 21 –formaattia (HelMet, Libra)
- FINMARC-kirjastot: suurin massa siirtyy MARC 21 -formaattiin vuosina 2011-2012, viimeiset 2015
 - suora FINMARC -> MARC 21 –konversio-ohjelma valmistunut lokakuussa 2010
 - Origo, Pallas ja Libra-kirjastot -> Axiellin Aurora; pilotteja 2009-, Tampereen PIKI-tietokannan konversio 15.11.2010
 - Abilita Kirjasto -järjestelmän MARC 21 -versio tulossa (2010)
 - PrettyLib 5, jossa MARC 21, tulossa
- Erikoiskirjastot: 2011-2015
- FINMARC-tietueita käytössä vielä 2015

TYÖNJAKO KONVERSSIOISSA

- Järjestelmäntoimittaja huolehtii konversion aikatauluista, testauksesta ja itse konversiosta kirjastojen kanssa
- Kansalliskirjasto tekee konversiosuunnitelmat ja –ohjelmat, ylläpitää formaattia, antaa koulutusta ja vastaa sisällöllisiin kysymyksiin

MARC 21 -ORGANISAATIO

- **Library of Congress – Network Development and MARC Standards Office** koordinoi, julkaisee formaatit, kouluttaa, suunnittelee ja ylläpitää hyvää MARC-sivustoa <http://www.loc.gov/marc/>
- Kansainvälinen kehittäjäyhteisö keskustelee MARC-postituslistalla – kehittämisehdotukset käsitellään MARBI-ryhmän kokouksissa ja muutokset ilmoitetaan ylläolevalla sivulla kerran vuodessa.
- MARC-sivustolla kaikki formaatit, koodit, koulutusaineistoa, postituslista arkistoineen...

MARC 21 -DOKUMENTIT

- MARC 21 Full
 - Yksityiskohtaiset kenttien käyttöohjeet, runsaasti esimerkkejä
- MARC 21 Concise
 - Lyhyet selitykset, runsaasti esimerkkejä
 - Käännetyin versio
 - Suomennos tehty tältä pohjalta
- MARC 21 Lite
 - Formaatin ydinasiat

SUOMEN MARC 21

<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/formaatit.html>

Kansalliskirjaston MARC-sivusto:

- Formaattivaihdoksen historiaa
- Konversio-ohjelmat ja aikataulut
- Formaattien suomalaiset käännökset, sovellusohjeet ja koodilistat <http://www.kansalliskirjasto.fi/extra/marc21/>
- Yleiset sovellusohjeet ja musiikkiaineiston erityisohjeet tällä hetkellä vain Voyager-kirjastoille, mutta sovellettavissa muihinkin järjestelmiin
- Kansallinen MARC-keskustelulista ***marc-lista***

Kommentit ja kysymykset: **[marc-posti \(at\) helsinki.fi](mailto:marc-posti(at)helsinki.fi)**

BIBLIOGRAFISET TIETUEET

Jakson sisältö:

- Bibliografisen tietueen rakenne
- Välimerkitys
- Yhtenäistetyt nimekkeet
- Lajittelu ja ohitusmerkit
- Suomalaiset kentät
- Uusia kenttiä FINMARCin käyttäjille

BIB-TIETUEEN RAKENNE

- Manifestaation kuvailu
 - Nimeketiedot -- 200-24X
 - Tekijätiedot -- 1XX, 700-72X
 - Painostiedot -- 25X
 - Julkaisutiedot -- 260-27X
 - Fyysinen kuvailu -- 3XX
 - Huomautukset -- 5XX
- Sarjatiedot -- 4XX, 800-830
- Asiasanat -- 6XX
- Luokitukset -- 01X-09X
- Identifikaatiotunnukset -- 01X-04X
- Linkkikentät -- 76X-79X
- Sijaintitiedot -- 84X-88X
- Koodimuotoiset tiedot -- 00X

BIB-TIETUEEN RAKENNE

Toisenlainen näkökulma:

- Kuvailu -- 2XX-5XX
 - nimeketiedot, sarjamerkinnöt, huomautukset jne.
- Hakuelementit -- 0XX, 1XX, 6XX, 700-75X
 - ID-numerot, luokitukset, (auktorisoidut) tekijännimet, asiasanat
- Linkkikentät -- 7XX, 800-83X
- Kooditiedot -- 00X

KOODIMUOTOISET = KIINTEÄT KENTÄT

nimiö, 006, 007, 008

- Aineistotyytit – nimiö/06 → 008
 - kirjat, elektroniset aineistot, jatkuvat julkaisut, kartat, musiikki, sekalaiset aineistot, visuaaliset aineistot...
- Tietueen taso – nimiö/07
 - osakohde, kokoelma, päivittyvä julkaisu, monografia, kausijulkaisu
- Fyysistä ulkoasua kuvaavat koodit 007
 - kartat, e-aineistot, kuvat, äänitteet, videot...
- Sisältöä kuvaavat koodit 008 ja 006 (keskenään samanlaiset)
 - 008 peruskuvailu, 006 lisäkoodit
 - Esim. elektroninen kartta: 008 kartta-aineisto, 006 e-aineisto

VAIHTUVAMITTAISET KENTÄT

010-999

- Kaikkia kenttiä voidaan käyttää kaikkien aineistotyyppien luetteloinnissa, soveltuvin osin.
- Kenttien pakollisuus perustuu luettelointisääntöihin sekä yhteisiin kansallisiin ja kansainvälisiin sopimuksiin tai kirjastojärjestelmien vaatimuksiin, formaatti sinänsä ei vaadi mitään.

VÄLIMERKITYS

- Välimerkit ovat ISBD-standardien ja luettelointisääntöjen mukaiset – joissain *MARC 21 full* -formaatin kentissä on vielä lisäohjeita lähinnä loppupisteestä.
- MARC 21:ssä ei ole omia osakenttiä kaikille ISBD:n mukaisille välimerkeille.
- MARC 21 olettaa, että välimerkit syötetään luetteloinnissa.
- Välimerkitystä ei yleensä huomioida indeksoinnissa.
- Suomalaisia poikkeuksia:
 - suomalaisten asiasanastojen termit eivät pääty pisteeseen
 - yhtenäistetyn nimekkeen kieltä (130/240 \$I) edeltää pilkku, ei piste

ESIMERKKINÄ 245

Nimeke- ja vastuullisuusmerkintö

- Osakenttä \$a Päänimeke
- Osakenttä \$h Yleismääre
- Osakenttä \$b Muut nimeketiedot
- Osakenttä \$n Numerointitieto
- Osakenttä \$p Osan nimi
- Osakenttä \$c Vastuullisuusmerkintö + kaikki muu mahdollinen tähän kenttään kuuluva tieto, mm. yhteisnimekkeettömän teoksen toinen teos vastuullisuustietoineen (tämän osakentän jälkeen ei voi tulla muita osakenttiä)

ESIMERKKINÄ 245

Nimeke- ja vastuullisuusmerkintö

Yhteisnimekkeen teos:

245 10 \$a Kielten sekaannus : **\$b** seksuaalisuuden ensisijaisuus Freudilla, Ferenczillä ja Laplanchella / **\$c** Philippe Van Haute & Tomas Geyskens ; suom. Janne Kurki. Philippe Van Haute ja kysymyksiä psykoanalyysista / Janne Kurki.

Osa, rinnakkaisnimekkeitä ym.:

245 10 \$a Pohjoiskalotin kirkot. **\$n** Osa 2, **\$p** Lapin kirkot = **\$b** Kyrkor på Nordkalotten. **\$n** Del 2, **\$p** Kyrkor i Lappland / **\$c** [teksti ja kuvat = text och bilder:] Stina & Lawe Söderholm ; [käännös = översättning: Kaarina Dahlberg].

YHTENÄISTETYT NIMEKKEET

- Suomessa käytetty lähinnä musiikkiaineistossa, myös anonyymien teosten luetteloinnissa (Raamattu, Kalevala, Kalevipoeg...) → käyttö laajenee MARC 21:ssä
- Kenttä 130 = Pääkirjaus yhtenäistetyistä nimekkeistä
 - anonyymit teokset 130/630/730/830
- Kenttä 240 = Yhtenäistetty nimeke
 - Teostason tieto
 - Käytetään 1XX-tekijän kanssa
- FINMARCin kenttä 241 "Alkuteoksen nimeke" tulee 130/240-kenttiin

YHTENÄISTETYT NIMEKKEET (2)

6XX-kohdekentät ja 7XX-lisäkirjauskentät, joissa tekijä ja yhtenäistetty nimeke ovat samassa kentässä (tekijä-nimekekirjaukset)

245 10 \$a Mozart-esseet / **\$c** Søren Kierkegaard ;
suomentanut Olli Mäkinen.

600 14 \$a Mozart, Wolfgang Amadeus, **\$e** säv. **\$t** Don
Giovanni, **\$n** KV527.

245 10 \$a Valitut teokset / **\$c** Aleksis Kivi.

700 12 \$a Kivi, Aleksis. **\$t** Nummisuutarit.

LAJITTELUTIETO

- Ohitusindikaattorit useissa kentissä (mutta ei kaikissa!)
 - 245 14 \$a** The Beatles : \$b meidän tarinamme / \$c suom. ja lyh. Juhani Jaskari.
 - 610 24 \$a** Beatles (yhtye)
 - 710 2# \$a** Beatles (yhtye)

SUOMALAISET KENTÄT

- MARC 21:n kentät joissa on numero 9 ovat ”local fields” eli vapaasti käytettäviä kenttiä.
- Suomalaiset kentät:
 - 039 Suomalainen kartastokoordinaattijärjestelmä
 - 049 Tarkastus tai inventointi (elokuvat)
 - 509 Huomautus muusta opinnäytteestä
 - 900, 910, 911 Viittaus – henkilönnimi, yhteisönnimi, kokouksen nimi
 - 940 Viittaus – nimeke
- Voyager-konversiossa tehtiin erityisiä Voyager-kenttiä, vastaavia myös FINMARC-konversiossa:
 - mm. 971 Kaupalliset tiedot, 019 FINUC-tunnus, 59X Kirjastokohtaisia huomautuksia, 90X Kirjastokohtaisia koodeja

FINMARC-KÄYTTÄJILLE UUSIA

- 013 Patenttinumero
- 037 Hankintapaikka
- 038 Tietueen sisällön tekijänoikeus
- 044 Julkaisijan maakoodi
- 047 Musiikinlajikoodi
- 048 Soitinkoodi
- 243 Kokoava yhtenäistetty nimeke
- 263 Arvioitu julkaisuaika
- 270 Osoite

FINMARC-KÄYTTÄJILLE UUSIA (2)

- 355 Salassapitoaste
- 365 Kauppahinta
- Runsaasti huomautuksia
 - 508 Tuotantoon osallistuminen
 - 526 Opinto-ohjelma
 - 535 Alkuperäisten ja kopioiden sijainti
 - 536 Rahoitus
 - 585 Näyttely
 - 586 Palkinto

FINMARC-KÄYTTÄJILLE UUSIA (3)

- 656 Ammatti hakuterminä
- 657 Tapahtuma tai toiminto
- 658 Opinto-ohjelman tai kurssin tavoitteet
- 752 Hierarkkinen paikannimi
- 754 Taksonominen tunnistus
- 8-alkuiset varastotiedot voivat olla joko bibliografisessa tietueessa tai erillisessä varastotietueessa

VARASTOTIEDOT

Jakson sisältö:

- Varastotietoformaatin taustaa
- Formaatin käyttö
- Varastotietueen malli
- Kentät
- Suomalaiset kentät

TAUSTAA

- Ensimmäinen laitos MARC 21 -varastotietoformaattia ilmestyi 1984 useiden yliopistokirjastojen ja yhteisluettelo-organisaatioiden yhteistyönä.
- Nykyiset varastotietoja määrittävät standardit:
 - ISO 10324:1997
 - ANSI/NISO Z39.71:1999
- FINMARC ja MARC21-Fin -varastotietoformaattit ovat lähes identtisiä MARC 21 -formaatin kanssa.

KÄYTTÖ

- Jatkuvien julkaisujen saapumisvalvonta
- Yhteisluettelon käyttö
- Kaukopalvelu
- Hankinta ja kokoelmien kehittäminen
- Pitkäaikaissäilytys
- Kaikki materiaalit, myös elektroniset: kirjat, sarjat, kartat, äänitteet, nuotit, e-lehdet, pienpainatteet...

VARASTOTIETUEEN MALLI

- Yleisiä tietoja, kiinteät kentät (008)
 - Nimiö, Hankintatapa, Säilytys, Täydellisyys, Lainaus, Kopiointi...
- Linkit bibliografiseen tietueeseen (0XX)
 - 014 Linkitys, 020 ISBN, 022 ISSN, 040 Luetteloiva organisaatio...
- Sijaintikentät
 - 852 Sijainti
 - 856 Elektronisen aineiston sijainti ja käyttö
- Varastotietojen kentät
 - 853-855 Sijainti- ja käyttötietojen kentät
 - 863-865 Määrämuotoisten varastotietojen kentät
 - 866-868 Vapaamuotoisten varastotietojen kentät
- Nidetiedot (87X)
- Huomautukset (5XX, 8XX)

852, 856

SIJAINTI- JA KÄYTTÖTIEDOT

- 852 Sijainti, Kokoelma, Hylly, Kappaleen tiedot, Huomautukset, Linkit

852 81 \$a KK Kirjastoverkkopalvelut **\$b** Lehdet **\$e** Teollisuuskatu 23-25, 00510 Hki **\$h** 681.3 **\$n** fi

852 8# \$a Hk1nk **\$b** 168 **\$h** Hk1nk 84.2 Oksanen Lainaustosasto

- 856 Elektronisen aineiston sijainti ja käyttö

856 4# \$u <http://www.edita.fi/edi/cash2/compop/index.html> **\$u**

URN:NBN:fi-fe19976255 **\$c** Zip **\$q** HTML

853-855

ILMESTYMISTIEDOT

- Kenttiin merkitään jatkuvien julkaisujen ilmestymiskaavat
 - 853 Perusyksikkö (esim. lehti)
 - 854 Supplementit, liitteet
 - 855 Hakemistot, sisällysluettelot

853 23 \$8 299 \$a vsk. **\$b** nro **\$u** 52 **\$v** r **\$i** (year) **\$j**
(month) **\$k** (day) **\$w** w **\$x** 0107

863-865

MÄÄRÄMUOTOISET VARASTOTIEDOT

- Näihin kenttiin varsinaiset saapuneet numerot
 - 863 Perusyksikkö (esim. lehti)
 - 864 Supplementit, liitteet
 - 865 Hakemistot, sisällysluettelot

853 10 \$8 1 **\$a** v. **\$b** no. **\$u** 12 **\$v** r **\$i** (year) **\$j** (month)
\$w m **\$x** 01

863 40 \$8 1.1 **\$a** 3-22 **\$i** 1963-1982

863 40 \$8 1.2 **\$a** 23 **\$b** 1-9 **\$i** 1983 **\$j** 01-09

866-868

VAPAAMUOTOISET VARASTOTIEDOT

- Yleensä vaihtoehtoisia 863-865-kentille tai niitä täydentäviä
- Näihin kenttiin voidaan kirjoittaa varastotiedot vapaasti, varsinkin silloin kun varsinaista ilmestymiskaavaa ei ole olemassa

866 31 \$8 0 \$a v. 36-49 (1961-1974) **\$x** epätäydellinen
\$z muutamia numeroita puuttuu

876-878

KAPPALETIEDOT

- Yksittäisten niteiden tiedot
 - 876 bibliografinen perusyksikkö
 - 877 oheisaineisto yms.
 - 878 hakemisto yms.

5XX, 841-845

HUOMAUTUKSET

- 541 Hankintalähde
- 561 Omistushistoria
- 563 Sidonta
- 583 Säilytystoimenpiteet
- 506, 845 Käyttörajoitukset
- 843 Jäljennehuomautus

SUOMALAISET KENTÄT

- 990, 994 Kirjastokohtaiset huomautustiedot
- 991 Välittäjätietoja
- 993 Tilikoodi/kirjasto

000 01939cy••a22004332••4500

001 629651

004 171274005 20080701131235.0

008 9209024d••••8•••1001hifin0010521

014 1_ \$a0172-92360

541 ___ \$aWSOY/Acta print

583 ___ \$aSidotaan

852 8_ \$bfennica\$hKotitalous 1 1922-1944 ; Kuvalehdet 1945-1972 ; Ab 1973-1977 ;
Ja2 1978-1999 ; Ja3 2000-\$zKirjaus kerran vuodessa

853 01 \$88\$a(year)\$bnro

863 _1 \$88.1\$a1922\$bJoulunumero

863 _1 \$88.2\$a1923\$b1-24

863 _1 \$88.3\$a1924-1926\$b1-23

863 _1 \$88.4\$a1927-1928\$b1-24

863 _1 \$88.5\$a1929-1930\$b1-23

863 _1 \$88.6\$a1931-1938\$b1-24

863 _1 \$88.7\$a1939\$b1-23

863 _1 \$88.8\$a1940-2006\$b1-24\$ksaatu 1999 kp

866 _0 \$810\$zpuuttuu: 1993 nro 1, 6 ; 1999 nro 2, 8-12

866 _0 \$830\$xLisäksi liitteet: Parhaat jouluruoat (23/87), Kotilieden käytösopas (1/89),
Suuri saumuritesti (3/89), Joulunajan leivonnaiset (22/89), Kesän kauneimmat
käsityöt (11/90), Koira kotona (4/92)

868 _0 \$880\$aSisällysluettelo: 1972-1973, 1975-1982, 1984-1985

KOTILIESI

(esimerkki Fennicasta)

AUKTORITEETTITIEDOT

Auktoriteetti:

- Termin tai henkilönimen standardoitu, yhtenäinen muoto
- Yhdelle asialle yksi hakumuoto tai useita hyväksytyjä muotoja yhteen linkitettynä
- Vrt. korttiluetteloiden katso- ja katso myös -viittaukset

AUKTORITEETTITUETUEEN MALLI

- Vahvistettu otsikkomuoto (auktorisoitu muoto) 1XX
- Viittaukset
 - Katso-viittaukset 4XX
 - Katso myös -viittaukset 5XX
- Monitahoiset (complex) viittaukset 260, 360, 663, 664
- Lisätietoja otsikkomuodosta 3XX
- Huomautukset 667-68X
- Sarjojen käsittelyä koskevat kentät 64X
- Linkkikentät 7XX

KUKA/KETKÄ FENNICA-TIETOKANNASSA

Ahonen, Eli	3 viitettä
Anger, Arja	2
Asko, Iiris	1
Asser	2
Bergroth, Kersti	98
Cross, Betty	2
Hagelin, Kersti	2
Kangas, Verna	3
Marck, Mary	58
Tet	5

- Kaikkien todellinen nimi Kersti Bergroth
- Auktoriteettivalvonnalla yhdistetään eri nimimerkit ja nimenmuodot

Leader 00751cz a2200289n 4500

005: 20081216143153.0

008 800818 | _ | a d | | | a a b | _ _ _ _ _ | _ a a a _ _ _ _

Tag	I1	I2	Subfield Data
035			‡a 1733
040			‡a FiFenn ‡b fin
100	1		‡a Bergroth, Kersti
500	1		‡a Ahonen, Eli
500	1		‡a Anger, Arja
500	0		‡a Asser
500	1		‡a Asko, Iiris
500	1		‡a Cross, Betty
500	1		‡a Hagelin, Kersti
500	1		‡a Heino, Mirjam
500	1		‡a Kangas, Verna
500	1		‡a Marck, Mary
500	1		‡a Oire, K. L.
500	1		‡a Oire, L. K.
500	1		‡a Reino, Vilma
500	0		‡a Tet
667			‡a Kirjailija, pakinoitsija (pakinoitsijana käytti mm. nimimerkkejä Asser ja Tet)
667			‡a Elinvuodet: 1886-1975
680			‡i Todellinen nimi: Kersti Bergroth

[HAKU](#) [HAKEMISTO](#) [VIITTEET](#) [HAKUHISTORIA](#) [OPASTUS](#) [LOPETUS](#)

Tietokanta: FENNICA

Viittaukset hakusanalle: Bergroth, Kersti

Huomautukset

Huomautus Todellinen nimi: Kersti Bergroth

Viittaukset

Katso myös: [Marck, Mary](#)

Katso myös: [Ahonen, Eli](#)

Katso myös: [Asser](#)

Katso myös: [Tet](#)

Katso myös: [Kangas, Verna](#)

Katso myös: [Asko, Iiris](#)

Katso myös: [Anger, Arja](#)

Katso myös: [Cross, Betty](#)

Katso myös: [Hagelin, Kersti](#)

Katso myös: [Oire, K. L.](#)

Katso myös: [Oire, L. K.](#)

Katso myös: [Reino, Vilma](#)

AUKTORISOITUJEN OTSIKKO- MUOTOJEN TYYPIT

- Henkilönnimet
- Yhteisöt
- Kokoukset
- Tekijä-nimekkeet
- Sarjannimet
- Yhtenäistetyt nimekkeet
- Asiasanat: yleiset, maantieteelliset, aikaa ilmaisevat, lajityyppiä ilmaisevat, lisämääreet

FENNICAN ASIASANA-AUKTORITEETTI

MARC | System

Leader 00497cz a2200217n 4500

005: 20081216145130.0

008 861100 | _ | a | z | | b a b | _____ | _ a n a _ _ _

Tag	I1	I2	Subfield Data
035			‡a 97685
040			‡a FiFenn ‡b fin ‡f ysa
072			‡a ysa61
150			‡a nuoret
450			‡a nuoriso
450			‡a teini-ikäiset
550			‡w g ‡a ikäryhmät
550			‡w h ‡a ongelmanuoret
550			‡w h ‡a varhaisnuoret
550			‡a aikuistuminen
550			‡a alaikäiset
550			‡a kouluikäiset
550			‡a murrosikäiset

MIKÄ LUETTELOINNISSA MUUTTUU?

- Periaate: Suomessa otetaan MARC 21 käyttöön kokonaan ja sellaisenaan
 - Poikkeuksia: eräät välimerkit, sallitut (numeron 9 sisältävät) paikalliset kentät ja osakentät
- Tärkeimmät muutokset:
 - Välimerkitys kuuluu dataan ja lisätään itse
 - Moniosaisten monografioiden käsittely muuttuu; ei erillistä kenttää (248) osan numerolle ja nimekkeelle
 - FINMARC-kenttiä jää pois tai muuttuu eri kentiksi
 - Tekijä-nimeke -kirjaukset ja -auktoriteetit
 - **Runsaasti** uusia mahdollisia koodeja ja kenttiä
 - Muutokset eivät välttämättä näy PrettyLib-luetteloijille radikaalisti, vaikka formaatti takana muuttuukin

MARC 21 ESIMERKKEJÄ

Kirja

ISBN: 978-952-451-442-2 Julkaisun kielet: fin

Muut koodit:

Luokitukset: 316-053.2: KUBI

Pääasana: MÄÄTTÄ, Paula

Pääkirjaus tekijästä: Määttä, Paula

Lisäkirjaus tekijöistä: Rantala, Anja

Yhteisötekijä:

Aineiston yleismääre:

Päänimike: Tavallisen erityinen lapsi

Alanimike: yhdessä tekemisen toimintamalleja

Rinnakkaisnimike:

Tekijät: Paula Määttä, Anja Rantala

Painos:

Kustantajan kotipaikka: Jyväskylä Kustantaja: PS-kustannus

Julkaisu-aika: 2010

Painopaikka: Kirjapaino:

Painovuosi:

Laajuus: 259 s. Kuvitus: kuv., taul. Liitteet:

ISSN:

Sarja:

Sarjan osa:

Huomautus:

Kirjasto-kohtaiset asiasanat: LAPSET; LAPSUUS; LAPSEN KEHITYS; ERITYISKASVATUS; POIKKEAVUUS; LAPSIPERHEET; LASTEN PÄIVÄHOITO; PÄIVÄHOITO; KOULU; HYVINVOINTI; VANHEMMAT; YHTEISTYÖ; VASTUSTUS; VASTUU

Julkaisumaa: fi

Tallennettu: 6.8.2010 11:29:00
PÄIVYSTÄJÄ
Päivitetty: 10.9.2010 12:27:00
PÄIVYSTÄJÄ
Niteitä: 2
Linkkejä: 0
Osakohteita: 0
Tiivistelmiä: 0
Tiedostoja: 0

KIRJA

Nidetiedot:

#	Tilanne	Huomautus	Tilauspäivä	Toimittaja	Tilausnumero	Ehdottaja	Luett.päivä	Hankintanumero	Sijaintipaikka	Hyllyluokka
1	Luetteloitu			AK			6.8.2010	66525	Kirjasto	3 Lukusali
2	Luetteloitu			TMI Hannu Ollikainen			10.9.2010	66664	Kirjasto	3
*										

Osakohteet:

#	Pääkirjaus tekijästä	Tekijät	Nimike	Sivut	Julkaisu-aika	Luokitus	Asiasanat	Aineistotyyppi
*								

Linkit:

MARC 21 – tämän julkaisun kentät

Kirja (000, 008)

ISBN: 978-952-451-442-2 (020)

Kielet: fin (041)

Luokitukset: 316-053.2; KUBI (050-088)

Pääsana: MÄÄTTÄ, Paula

Pääkirjaus tekijästä: Määttä, Paula (100)

Lisäkirjaus tekijöistä: Rantala, Anja (700)

Päänimeke: Tavallisen erityinen lapsi (245 \$a)

Alanimeke: yhdessä tekemisen toimintamalleja (245 \$b, edellä kaksoispiste)

Tekijät: Paula Määttä, Anja Rantala (245 \$c)

Kustantajan kotipaikka: Jyväskylä (260 \$a) Kustantaja: PS-kustannus (260 \$b)

Julkaisuaika: 2010 (260 \$c)

Laajuus: 259 s. (300 \$a) Kuvitus: kuv., taul. (300 \$b)

Kirjastokohtaiset asiasanat: lapset; lapsuus... (650 sanastojen sanat, 653 omat asiasanat)

Julkaisumaa: fi (008)

MARC 21 – kaikki tämän kirjaston kirjakentät

Kirja (000, 008)

ISBN: 978-952-451-442-2 (020)

Kielet: fin (041)

Muut koodit: (007, 008)

Luokitukset: 316-053.2; KUBI (050-088)

Pääsana: MÄÄTTÄ, Paula

Pääkirjaus tekijästä: Määttä, Paula (100)

Lisäkirjaus tekijöistä: Rantala, Anja (700)

Yhteisötekijä: (110)

Aineiston yleismääre: (245 \$h)

Päänimeke: Tavallisen erityinen lapsi (245 \$a)

Alanimeke: yhdessä tekemisen toimintamalleja (245 \$b, edellä kaksoispiste)

Rinnakkaisnimeke: (245 \$b, edellä yhtäläisyysmerkki)

Tekijät: Paula Määttä, Anja Rantala (245 \$c)

Painos: (250)

Kustantajan kotipaikka: Jyväskylä (260 \$a) Kustantaja: PS-kustannus (260 \$b)

Julkaisuaika: 2010 (260 \$c)

Painopaikka: (260 \$e) Kirjapaino: (260 \$f) Painovuosi: (260 \$g) (jatkuu)

Laajuus: 259 s. (300 \$a) Kuvitus: kuv., taul. (300 \$b)

Liitteet: (300 \$e)

ISSN: (490 \$x / 830 \$x)

Sarja: (490 \$a / 830 \$a)

Sarjan osa: (490 \$v / 830 \$v)

Huomautus: (500 = yleinen huomautus, muut 5-alkuiset kentät?)

Kirjastokohtaiset asiasanat: (650 sanastojen sanat, 653 omat asiasanat)

Julkaisumaa: fi (008)

MARC 21 –NÄYTTÖ FENNICASTA

000 01056cam•a2200373•a•450

001 950986

005 20101011112031.0

008 100914s2010••••fi•|||•••••|00|•0|fin|•

020 __ |a 978-952-451-442-2 (nid.)

041 0_ |a fin

080 __ |a 37

084 __ |a 38 |2 ykl

100 1_ |a Määttä, Paula.

245 10 |a Tavallisen erityinen lapsi : |b yhdessä tekemisen toimintamalleja / |c Paula Määttä & Anja Rantala.

260 __ |a Jyväskylä : |b PS-kustannus, |c 2010 |e (Juva : |f WS Bookwell)

300 __ |a 259 s. : |b kuv. ; |c 21 cm.

650 _7 |a kasvatustieteet |2 ysa

700 1_ |a Rantala, Anja.

KORTTINÄYTTÖ FENNICASTA

Tekijä(t): Määttä, Paula.

Nimeke: Tavallisen erityinen lapsi : yhdessä tekemisen toimintamalleja / Paula Määttä & Anja Rantala.

Julkaistu: Jyväskylä : PS-kustannus, 2010 (Juva : WS Bookwell)

Ulkoasu: 259 s. : kuv. ; 21 cm.

Aineisto: kirja

Kieli: fin

ISBN: 978-952-451-442-2 (nid.)

Asiasana: kasvatus (yasa)

UDK-luokitus: 37

YKL-luokitus: 38

Muu(t) tekijä(t): Rantala, Anja.

FINMARC-KIRJAKENTÄT PRETTYLIBISSÄ

f021_ISBN = "ISBN"
f027_RaporttiTunnus = "Raporttitunnus"
f027x_StandardinRyhmä = "Ryhmä"
f029_EAN = "EAN-koodi"
f999_poimintakoodi = "Poimintakoodi"
F024x_OmaKoodi = "Muut koodit"
f041ab_Julkaisunkielet = "Julkaisun kielet"
f053_KirjastokohtainenLuokitus = "Luokitukset"
f080_UDK = "UDK-luokitukset"
f090_NLM = "NLM-luokitukset"
f098_YKL = "YKL-luokitukset"
f100_Pääkirjaushenkilöstä = "Pääkirjaus tekijästä"
f700_LisäkirjausTekijöistä = "Lisäkirjaus tekijöistä"
f110_Pääkirjausyhteisöstä = "Yhteisötekijä"
f111_PääkirjausKongressista = "#Kongressitiedot"
f111a_KongressinNimi = "Kongressin nimi"
f111c_KongressinAlaosasto = "Alaosasto"
f111i_KongressinJärjestysnumero = "Numero"
f111k_KongressinAika = "Aika"
f111j_KongressinPaikka = "Paikka"
f111f_NimeenTehtävätLisäykset = "Lisäykset"
f240_YhtenäistettyNimeke = "Yhtenäistetty nimeke"
f241_Alkuteos = "#" & "Alkuteos"

f241_AlkuteoksenNimeke = "Alkuteos"
f041c_AlkuteoksenKieli = "Kieli"
f245a_Päänimeke = "Päänimeke"
f245z_Yleismääre = "Aineiston yleismääre"
f245b_Alanimeke = "Alanimeke"
f245r_Rinnakkaisnimeke = "Rinnakkaisnimeke"
f245de_VastuullisuusMerkinnöt = "Tekijät"
f248_MoniosaisenTeoksenTiedot = "#Moniosaisen teoksen tiedot"
f248g_OsanNumero = "Osan numero"
f248h_OsanNimeke = "Osan nimeke"
f248b_OsanAlanimeke = "Osan alanimeke"
f248r_OsanRinnakkaisNimeke = "Osan rinnakkaisnimeke"
f248d_OsanTekijät = "Osan tekijät"
f248z_OsanISBN = "Osan ISBN"
f250a_Painos = "Painos"
f255_NumerointiTiedot = "Numerointitiedot"
f260a_Kustannuspaikka = "Kustantajan kotipaikka"
f260b_Kustantaja = "Kustantaja"
f260c_Julkaisuaika = "Julkaisuaika"
f260_Painotiedot = "#Painotiedot"
f260e_Painopaikka = "Painopaikka"
f260f_Kirjapaino = "Kirjapaino"
f260g_Painovuosi = "Painovuosi"
f300z_Erityismääre = "Erityismääre"
f300a_TeoksenLaajuus = "Laajuus"

f300b_Kuvitus = "Kuvitus"
f300c_Koko = "Koko"
f300d_LiiteAineisto = "Liitteet"
f440_Sarja = "Sarja"
f440w_ISSN = "ISSN"
f440v_SisäinenNumerointi = "Sarjan osa"
f440_volyymi = "Volyymi"
f440xy_Lajittelu = "#Sarjan lajittelutiedot"
f440x_Vuosi = "Sarjan vuosi"
f440y_Numero = "Sarjan numero"
f500_Huomautus = "Huomautus"
f501_SisäinenHuomautus = "Sisäinen huomautus"
f509_Opinnäytehuomautus = "#Opinnäytehuomautus"
f509a_Opinnäytemerkintö = "Opinnäytemerkintö"
f509b_Korkeakoulu = "Korkeakoulu"
f509c_Laitos = "Laitos"
f509d_ValmistumisVuosi = "Valmistumisvuosi"
f519_Tiivistelmä = "Tiivistelmä"
f555_MuuttumattomatLisäpainokset = "Muuttumattomat lisäpainokset"
f652_YSA = "YSA:n asiasanat"
f653_MusiikkisanastonAsiasana = "Musiikkisanaston asiasanat"
f692_KirjastokohtainenAsiasana = "Kirjastokohtaiset asiasanat"
f600_Avainsanat = "Avainsanat"
f008_Julkaisumaa = "Julkaisumaa"
f945_ViittausNimekkeestä = "Viittaus nimekkeestä" f950d_Pääsana = "Pääsana"

ISSN: 0015-2390 Julkaisun kielet: fin, swe, eng

Pääsana: TILASTOKATSAUS

Luokitukset: 31

Aineiston yleismäärä:

Päänimeke: Tilastokatsaus

Alanimeke:

Rinnakkaisnimeke: Statistisk översikt = Bulletin of statistics

to (yleisnimekkeellinen sarja):

Alasarjan merkki:

Alasarjan nimeke:

Alasarjan lajittelu:

Tekijät: Tilastokeskus = Statistikcentralen = Statistics Finland

Numerointitiedot:

Kustantajan kotipaikka: Helsinki Kustantaja: Tilastokeskus

Julkaisu-aika: 1999-

Huomautus: Tilastokeskuksella myös samanniminen jatkuvasti päivitettävä maksullinen tietopalvelu. - Pääsarja: Suomen virallinen tilasto, ISSN 1795-5165

Ilmestymistiheys: 4 / vuosi

Kirjasto-kohtaiset asiasanat: VÄESTÖ; TEOLLISUUS; RAKENTAMINEN; KAUPPA; PALVELUT; ASUMINEN; LIIKENNE; MATKAILU; RAHOITUS; KANSANTALOUS; JULKINEN TALOUS; TYÖMARKKINAT; PALKAT; TYÖVOIMAKUSTANNUKSET; TULOT; KULUTUS; HINNAT; KUSTANNUKSET; OIKEUS; TRENDIT;

Edeltäjä:

Seuraaja:

Julkaisumaa: fi

Tallennettu: 25.7.2005 12:33:00
VAINIEIPäivitetty: 29.12.2009 14:40:00
PÄIVYSTÄJÄ

Niteitä: 1

Linkejä: 0

Osakohteita: 0

Tiivistelmiä: 0

Tiedostoja: 0

KAUSIJULKAISU

ÄÄNITE

ISRC:	<input type="text"/>	Julkaisun kielet:	fin
Tuotemerkki:	<input type="text"/>		
Tuotenumero:	<input type="text"/>		
Äänitysaika:	2006	Äänityspaikka:	<input type="text"/>
Pääsana:	MAAKUNTALAULUT		
Luokitukset:	<input type="text"/>		
Pääkirjaus tekijästä:	<input type="text"/>		
Lisäkirjaus tekijöistä:	Anttila, Jyrki ; Huhtasalo, Riku		
Päänimeke:	Maakuntalaulumme		
Alanimeke:	<input type="text"/>		
Tekijät:	Jyrki Anttila ja Satakunnan Sotilassoittokunta, johtaa Riku Huhtasalo		
Alkuteos:	<input type="text"/>	Kieli:	<input type="text"/>
Kustantajan kotipaikka:	[Kankaanpää]	Kustantaja:	Satakunnan Sotilassoittokunta
Julkaisu-aika:	2006		
Erytismäärä:	cd-äänilevy	Laajuus:	1 cd-levy
		Liitteet:	<input type="text"/>
ISSN:	<input type="text"/>		
Sarja:	<input type="text"/>		
Sarjan osa:	<input type="text"/>		
Huomautus:	<input type="text"/>		
Esittäjähuomautus:	<input type="text"/>		
YSA:n asiasanat:	<input type="text"/>		
Musiikkisanaston asiasanat:	<input type="text"/>		
Kirjasto-kohtaiset asiasanat:	MAAKUNTALAULUT ; LAULUT		

Artikkeli

Artikkelin kieli:

Muut koodit:

Pääsana:

Luokitukset:

Pääkirjaus tekijästä:

Lisäkirjaus tekijöistä:

Päänimiike:

Alanimike:

Tekijät:

ISSN:

Lehti:

Volyyymi:

Numero:

Julkaisuaika:

Sivut:

Huomautus:

Kirjastokohtaiset asiasanat:

ARTIKKELI

Tallennettu: 20.8.2010 12:44:00
VAINIEI

Päivitetty: -

Niteitä: 0

Linkejä: 0

Osakohteita: 0

Tiivistelmiä: 0

Tiedostoja: 0

Emojulkaisu

Oikeustiede 2010 = Jurisprudentia
2010 / toimitusneuvosto Eva
Tammi-Salminen ... [et al.] ; toimittaja
Tapani Lohi. - Helsinki : Suomalainen
lakimiesyhdistys, 2010. - 343 s. -
(Suomalaisen lakimiesyhdistyksen
vuosikirja, ISSN 0355-8215 ; XLIII). -
ISBN 978-951-855-299-7

KIINNOSTAVIA KENTTIÄ PRETTYLIB-KONVERSIOSSA

- moniosaiset teokset: PL:ssä on erikseen olemassa kentät moniosaisten teosten tiedoille (248), mutta todennäköisesti monesti on käytetty pelkästään kenttää Päänimeke (245) ja merkitty osan tiedot välimerkeillä -> konvertointi MARC 21 – osakenttiin?
- alkuteos (241 -> 240) joskus Alkuteos-kentässä, joskus Huomautus-kentässä
- yhtenäistetyn nimekkeen (240 -> 130/240) osakentät?
- onko käytetty tekijän funktioita (säv., san., sov., esitt.) – niillä ei nykyisessä pohjassa omaa kenttää
- eri aineistotyypeille MARC 21:ssa huomattavasti enemmän koodeja kuin nyt on käytettävissä
- välimerkit konversiossa ja konversion jälkeen?

MITÄ KIRJASTOT VOIVAT TEHDÄ ENNEN KONVERSIOTA?

- oma data on syytä tuntea hyvin: miten mitäkin kenttiä on käytetty, miten eri aineistotyyppien luettelointipohjat on valittu, mitä omia tulkintoja ja historiallisia tapoja on, mitä selkeitä virheitä tiedetään
- järjestelmätoimittajalta voi pyytää listauksia käytetyistä FINMARC-kentistä ja verrata niitä uuteen formaattiin ja konversiosuunnitelmaan
<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/formaatit/finmarckonversio.html>
- Kansalliskirjaston sivuilta saa Usemarcon-ohjelman ja käyttöliittymän, joiden avulla omia tietueita voi konvertoida ja katsella
<http://www.kansalliskirjasto.fi/kirjastoala/formaatit/konversiot.html>
- omaan konversioon voi pyytää perusasioiden lisäksi tiettyjen järjestelmällisten virheiden korjaamista

HYVIÄ KONVERSIOITA!

KYSYTTÄVÄÄ?

marc-posti (at) helsinki.fi